

VERSLAG STUURGROEP REGIONAAL LANDSCHAP ZUID-WEST DRENTHE

Datum: 23-11-2020 (online via Starleaf)
Aanwezig: Fimke Hijlkema, Herman Odink, Jan Gorter, Bert Hummelen, Henk van Hooft, Gerrie Hempen, Minne Wiersma, Petra Ellens, Henk Jumelet, Jan Bloemerts, Dick Dijkstra, Erik de Gruijter, Douwe Hoogland, Henk Doeven, Catrien Scholten, Roelien Zwaan
Tribune: Suzan Brand, Wim Meijberg
Afwezig m.k.g. Jan Schipper, Sonja van der Meer

Opening en welkom

Welkom door de voorzitter

Vaststellen agenda

Agenda akkoord. Voorstel toe te voegen aan de agenda:

- Rapport cie Van Vollenhove: opnemen bij agendapunt 8
- Mail Renate Krans over plan verandering ruiterspaden ingekomen opnemen bij punt 5. Niet doorgestuurd

Mark Tuit en Erik de Gruijter hebben de vergaderstukken ontvangen. Mark Tuit is verhinderd. Vraag of Erik de Gruijter aanwezig mag zijn bij de vergadering. Allen akkoord

Verslag van 11 juni 2020 (bijlage 1) en 20 augustus (extra vergadering) bijlage 2

Verslag 11 juni: vastgesteld. zonder opmerkingen.

N.a.v.: Henk Jumelet geeft aan dat aanwezigheid van Fryslân van belang is i.v.m. noodzakelijke afstemming Drenthe/Fryslân. Catrien Scholten meldt dat Fryslân inlogproblemen heeft. (Vanaf punt 4 sluit Douwe Hoogland aan bij de vergadering).

Verslag 20 augustus: vastgesteld zonder opmerkingen.

4. Governance en samenwerking Regionaal Landschap (bijlage 4)

Henk van Hooft: in de aanvraag van 6 miljoen is het punt Governance nadrukkelijk meegenomen.

Daarbij is de brief van gem. Westerveld meegestuurd met aantal opmerkingen.

Los daarvan na aantal jaren zinvol om informeel met elkaar te praten.

Eerst behandeling inhoud en daarna procedureel: óf en door wie we dat laten doen.

Inhoudelijke bespreking:

Henk Doeven: goede opzet, maar van belang dat brief van de raad Westerveld die meegestuurd is, ook in dit proces als randvoorwaarde wordt meegenomen.

Herman Odink: eens met opzet, suggestie: ook meenemen de relatie/overlap met Natuurlijk platteland.

Jan Gorter: in probleemstelling accent vooral op technische aspecten, ook belangrijk wat daaronder ligt. Cultuur, hebben we de goede energie erin enz? Dat gaat over andere dingen dan formele afspraken

Bert Hummelen: governance is nooit doel op zich. Gaat over doelrealisering en effectiviteit. Dat moeten we wel voor ogen houden.

Fimke Hijlkema en Gerrie Hempen: Uitkomsten van het proces zijn onderwerp van gesprek, niet op voorhand al zaken vastleggen of begrenzen. Doel en achtergrond zijn vastgesteld bij het oprichten van de Stuurgroep, deze niet opnieuw ter discussie stellen.

Samenvattend:

Henk van Hooft vat samen: Allen zijn inhoudelijk akkoord. Doelen en perspectief staan in de kern niet ter discussie. Werkwijze is verdere ontwikkeling van wat we al deden. Alleen bij gewijzigde omstandigheden, kunnen deze opnieuw worden heroverwogen.

In het proces van de Governance staat de vraag centraal: zijn we klaar voor de toekomst.

Henk Doeven hecht eraan vast te leggen dat rekening wordt gehouden met de voorwaarden in de brief, want dat was een van de voorwaarden waaronder gemeente Westerveld heeft ingestemd.

De vergadering is akkoord.

Procedureel

Henk van Hooft: Gesprek gehad met organisatieadviseur, tevens vz Weerribben-Wieden Harold Viscaal. Vraag aan de vergadering is dhr. Viscaal de opdracht te geven of dat er andere suggesties zijn.

Dhr. Viscaal heeft aangegeven dat ingeval hij wordt aangetrokken, dit zal zijn als organisatieadviseur en niet als voorzitter WW.

Zowel Jan Gorter als Henk Doeven hebben positieve ervaringen met dhr. Viscaal.

Jan Bloemerts vraagt zich af of genoemde functiescheiding wel mogelijk is en of dit geen knelpunten geeft i.v.m. verwevenheid functies.

Meerdere stuurgroepleden vragen zich dit af en zien hierdoor ook imago-technisch een probleem.

Dit mede in het licht van het rapport van de cie Van Vollenhove.

Een aantal andere stuurgroepleden, waaronder de beide gedeputeerden, herkennen dit niet, maar zijn van mening dat deze twijfel moet leiden tot keuze voor een andere kandidaat.

Samenvattend:

Henk van Hooft concludeert dat de vergadering vindt dat de inzet van dhr. Viscaal teveel risico met zich meebrengt t.a.v. beeldvorming en vermenging functies, mede in het licht van het rapport van de cie Van Vollenhove.

Hoe verder? Besloten wordt dat dhr. Viscaal definitief geen kandidaat is. Er worden op korte termijn meerdere offertes opgevraagd (minimaal 2). Definitieve besluitvorming in de februari-vergadering van de stuurgroep.

Suggesties voor kandidaten graag z.s.m. naar Catrien Scholten en/of Henk van Hooft, die met instemming van de stuurgroep, de offertebegeleiding op zich gaan nemen.

5. Toegankelijkheid natuur en evenementen (bijlage 5)

Henk van Hooft: Het uitwerkingsplan is opgesteld door een werkgroep die zich grondig verdiept heeft in het routeplan. Het plan is nog niet helemaal gefinancierd. De organisaties bekijken welke mogelijkheden er zijn en dan volgt in februari een sluitend voorstel.

Ter bespreking: Kan dit akkoord krijgen?

Opmerkingen algemeen:

Minne Wiersma: notitie is helder. Verplaatsen ruiterroutes is ook in MVW gebied misverstand geweest, is opgelost.

Aandacht vragen voor wanneer je routes gaat verleggen, bepaalde activiteiten kunnen niet meer, bewuste keuzes. Ontstaat toenemende druk op omliggende gebieden. Graag ook daar aandacht voor en rekening mee houden en met betreffende partijen over in overleg gaan.

Jan Bloemerts: kan zich in notitie vinden

Henk Jumelet: benieuwd hoe gemeenten erin zitten, gebeurt op hun grondgebied.

Douwe Hoogland: instemmen met advies.

Opmerkingen t.a.v. communicatie:

SBB zou hier in overwegende mate de trekker in zijn.

Henk Doeven : Communicatie blijft punt van aandacht. Hoe gaat SBB dat vormgeven. Misschien noodzakelijk dat ook gemeente daar meer aandacht aan moet geven. Wil het niet als gemeente naar zich toetrekken, maar wijze waarop gecommuniceerd wordt, blijft ook wethouder achtervolgen. Als wethouder zit hij er middenin, en vindt communicatie op zich goed – maar buitenwacht krijgt toch niet alles mee.

Henk Doeven: Verzoek om aan de werkgroep evenementen DFW ook vergunningverlener en R&T medewerker toe te voegen..

Fimke Hijlkema: onderstreept pleidooi Henk Doeven over communicatie. In Ooststellingwerf ook veel commotie. Graag meerdere gemeenten vooraf betrekken.

Petra Ellens: communicatie blijft lastig. Bijv: onlangs bericht in Leeuwarder Courant: Boswachter boos dat mensen van paden af gaan in DFW. Suggestie: Probeer positief te communiceren, wat kan wél.

Henk Jumelet: Kanalen provincie kunnen ook gebruikt worden. Zeker ook provincie erbij inzetten dus.

Douwe Hoogland: communicatie is en blijft belangrijk en zal ook nooit ophouden. In gezamenlijkheid oppakken.

Suggestie om deel van proces subsidie geld LNV te gebruiken voor verbeteren communicatie

Henk van Hooff: Onderken en onderschrijf opmerkingen. Wel onderscheid maken tussen verschillende vormen van communicatie:

1. Communicatie over acties vanuit plan → die is hier bedoeld; primaire communicatie over wijzigingen en werkzaamheden.
2. Meer algemene communicatie moet aandacht blijven houden. IVN ook gevraagd om met voorstel te komen hoe met communicatie om te gaan. Ook gemeenten gevraagd welke rol ze kunnen vervullen. Gemeenten zien ook verantwoordelijkheid en stellen communicatiekanalen beschikbaar. Verzoek aan Bert Hummelen om een doorkijkje te geven hoe communicatie wordt aangepakt t.a.v. voorliggend plan.

Bert Hummelen: Plan is vastgesteld op 5 juni jl met veel partijen erbij, waaronder gemeenten (provincie niet). Er zijn vrij veel communicatiekanalen, alleen is het nog zoeken hoe die het beste te benutten. Daarnaast is de perslijst uitgebreid.

Verder blijven er vanuit de omgeving vragen komen over het plan en het waarom, zoals ook nu weer de mail over ruiters. Het is onhaalbaar om dit soort vragen direct op te pakken. Het voorstel is om dat soort vragen eens per jaar te inventariseren en indien nodig daarna het plan aan te passen. Zal niet voor iedereen optimaal zijn, maar het moet wel werkbaar blijven.

T.a.v. de evenementen (vervolg): dit wordt opgepakt. Aaldrik Pot is hierin de trekker en de lessen uit het DWV worden zeker meegenomen.

Tot slot wordt opgemerkt dat SBB weliswaar de trekker is, maar er ligt zeker ook voor anderen een rol/taak. Communicatie blijft inspanning van iedereen vragen.

Samenvattend/afrondding

Henk ten Hooff: Communicatie blijft een aandachtspunt waarin voor iedereen een rol/taak ligt. A la minute reageren op vragen/klachten is niet haalbaar. Eens per jaar worden daar veranderingen verwerkt en opgepakt. Dringende knelpunten worden tussendoor opgepakt.

Vervolg: verder met uitwerking en maken financieringsplan, daarna hopelijk snel tot uitvoering overgaan.

6. Fietspaden onderzoek

Inleiding

Het rapport van Sweco is ambtelijk besproken. Conclusies hoe hiermee om te gaan zijn nog nagezonden eind vorige week. Beeld is dat het advies van Sweco nog wat mager is op een aantal punten en er ambtelijk nog een verdiepingsslag moet worden gemaakt. Voorstel is dit agendapunt door te schuiven naar februari.

Vragen/Opmerkingen over rapport algemeen:

Bert Hummelen: verdiepingsslag ook graag maken t.a.v. wie waar over gaat, en wat is de structuur. Schets op p 14 kaart. Idee dat dat niet de werkelijkheid is.

Bert Hummelen: Belangrijkste aanleiding is hoe we fietspaden zien en waar ze liggen. Rapport lijkt nu m.n. te gaan over financiering van investering. Terwijl deel van de zorg in structureel beheer zit (p 34) Wil graag toevoeging: ook zorgen voor jaarlijkse, duurzame beheer.

Jan Gorter: investering en beheer zijn vaak communicerende vaten.

Catrien Scholten: Rapport geeft aantal opties: van nietsdoen tot investeren in alle fietspaden van 1,5 m breed. Nu ambtelijk m.n. bekijken waar zitten de knelpunten enz. Gaat niet alleen om investering maar ook om onderhoud.

Gerrie Hempten: ook hier geldt een bordje/communicatie als uitleg doet veel goed.

Vragen/Opmerkingen over rapport t.a.v. begrenzing:

Henk Doeven: Rapport begint met gebiedsbeschrijving, hoe tot stand gekomen?. Jammer dat gebied MvW ligt er net buiten.

Minne Wiersma geeft aan dat hij daar geen opmerkingen over heeft gemaakt omdat MvW in dat gebied geen -ook niet binnen de terreinen van MvW zélf- fietspaden in eigendom cq onderhoud heeft.

Catrien Scholten: begrenzing is vrij strak om natuur en tussengebied – weet niet precies waarom deel MvW er net buiten is gevallen. Doet niet zoveel af aan vervolg.

Jan Bloemerts: als we MvW nog meenemen, dan overwegen ook Terhorsterzand mee te nemen

Vragen/Opmerkingen over rapport t.a.v. financiering/investering:

Bert Hummelen: Benut ook het geld dat de provincie Drenthe heeft voor fietspaden vanuit de investeringsagenda,

Catrien Scholten: deel van klachten uit Friese deel DFW. Oproep ook aan Fryslân om naar middelen te kijken, graag aandacht daarvoor.

Hoogland/Jumelet: Fryslân en Drenthe overleggen hierover, op dit moment geen toezeggingen mogelijk

Conclusie/Afspraken:

Genoemde punten worden meegegeven aan de ambtelijke werkgroep. De uitkomsten van de ambtelijke werkgroep komen terug in de stuurgroep.

7. Meerjarenbegroting 2021-2023 (bestedingenplan)

Toelichting Catrien Scholten: Veel posten zijn communicerende vaten en veel is afhankelijk van LNV beschikking. Nog veel onzekerheden. Over subsidiabele kosten procentuele korting naar iedereen, kijken wat we daarmee gaan doen. Daarnaast uitgegaan van cofinanciering, ook daarin nog veel onzekerheden.

Daarom voorstel nu alleen de "vaste", reguliere projecten vast te stellen en de rest in februari te beoordelen/vast te stellen.

Opmerkingen t.a.v. voorstel:

Bert Hummelen: Verstandige aanpak, wel opmerking: mist de tussengebieden, verbindende karakter, Als we volgende keer beslissen, dan graag prioriteit aan investeren/concrete projecten en uitvoering stimuleren.

Henk Doeven: In subsidieaanvraag LNV zou toch ook aandacht voor bedrijfsvoering boeren in kader natuur inclusief boeren zijn, dat mis ik nu in het overzicht, klopt dat?

Catrien Scholten: dat is in onderdeel landschapsbeheer opgenomen.

Erik de Gruijter: We richten streekbeheer op interactie tussen boeren en burgers. Niet specifiek op landbouw bedrijfsvoering.

Jan Bloemerts: we zijn in Drenthe wel met veel dingen bezig met diverse partners en bedrijven zoals Agenda BBB, weidevogelkerngebieden (Ruinen-Ruinerwold) en uit BBB aantal kansrijke gebieden liggen alleen niet direct binnen begrenzing RLDFG. Initiatieven die zich melden kunnen worden aangemeld. Ruinerwold-Koekange is wel een gebied. Bij initiatieven waarbij de Regiegroep mogelijkheden ziet, zal gepoogd worden dat te versnellen en faciliteren, dan wordt dat opgepakt.

Fimke Hijlkema: We hadden onderwerpen afgesproken, halen we er nu een aantal onderwerpen erbij waar we geen afspraak over hadden. Gaat dat niet ten koste van afgesproken doelen?

Henk Doeven: betreft geen verschuiving, dit was wel afgesproken.

Henk van Hooft: het is een aanvraag met aantal randvoorwaarden. Als er een verbinding gemaakt moet worden kan dat lopende de uitvoering. Niet nu nieuwe activiteiten toevoegen. Dus geen extra's en niet ten koste van afgesproken doelen.

Allen akkoord met behandeling februari.

8. Voortgang diverse projecten

Catrien Scholten:

- a. Landschapsbiografie: Opdracht is alleen beschrijvend. Begin 2021 volgt eerste concept, afronding in april: ca 100 pagina's 50% tekst 50% beeld. Tot nu toe tevreden.
- b. Herziening Beheerplannen N2000 – Drenthe kan de plannen niet allemaal tegelijk herzien, Betrekken van de stakeholders per beheergebied is wel van belang.

Reacties:

Henk Jumelet: na 6 jaar idd herzien. Keuze: voorkeur voor verlenging ipv alles tegelijk herzien. Zal goed worden bekeken wie stakeholders zijn per beheergebied en die zullen zeker worden betrokken bij traject.

Jan Gorter: Benadrukt belang. Met RWS heeft NM zelfde discussie; veel werk van herziening is geen argument als gunstige staat van instandhouding niet dichterbij komt. Evaluatie wel van belang en bij voorkeur een herijking.

Henk Jumelet: Mee eens, maar we kunnen niet alles tegelijk. Bij actualisatie zullen partijen op tijd betrokken worden

Douwe Hoogland: Prov Fryslan vindt samenwerken met Drenthe van belang, goede afstemming belangrijk.

Henk van Hooft: Wordt stuurgroep hier ook bij betrokken?

Henk Jumelet: Wordt gecheckt via Sipke Holtes. Tevens planning afstemmen iom Catrien Scholten.

- c. Stand van zaken Stikstof gebiedsgerichte aanpak (bijlage 11)
Henk van Hooft vraagt of er aanleiding is iets toe te voegen.

Henk Jumelet: presentatie gegeven aan PS en aan partners. Voor gemeenten op korte termijn ook weer uitleg, is ook met Karin Dekker (VNG) afgesproken. Advies aan SG: kennis van nemen.

Reacties:

Douwe Hoogland: mooie presentatie, goed om te delen. Goede afstemming Drenthe en Fryslân van belang om elkaar te helpen/versterken (bijv. over Fochteloërveen).

Henk Doeve: hoe worden bestuurders op de hoogte gebracht van de stikstofproblematiek?

Henk Jumelet: loopt via wethouder Karin Dekker VNG. Voornemen voor presentatie 12 Drentse gemeenten, met daarbij de vraag hoe kunnen gemeenten bijdragen binnen gebiedsgerichte aanpak.

d. Uitvoering projectplan Subsidie Rijk NP.

Vorbereiding van start, conceptplanning ontvangen van deelprojectmanagers. Nog veel vaag in afwachting van subsidie-beschikking. Communicatie essentieel, daarom overwegen of communicatieadviseur wenselijk is.

e. Toegevoegd aan agenda: Rapport Van Vollenhove.

Douwe Hoogland is op 4 december aanwezig bij de officiële aanbieding en kan opmerkingen stuurgroep dan meenemen.

Opmerkingen/eerste indruk rapport

Gerrie Hempen: komt dit op een andere manier terug? Door berichtgeving in de krant ontstaat mogelijk het idee dat er een agenda onder ligt. Dat levert wantrouwen op wat NP Nieuwe Stijl geen goed doet, jammer.

Minne Wiersma: dank voor toezenden rapport. Goede bewoording van vz in begeleidende mail, Puur voor MvW is pagina 46 genoemd. Wat dan jammer is dat men alleen Veenhuizen noemt, terwijl de basis ligt in Frederiksoord/Wilhelminaoord en dichterbij de NP ligt. Kleine opmerking maar gezien opmerking Unesco wel relevant.

Jan Gorter: is vooral een rapport 'grote stappen snel thuis', robuust advies. Niet te veel op details focussen. Wij zijn heel aardig in lijn met dit advies aan het werk. Erfgoed speelt ook een rol bij ons. Open relatie met gebied. Wantrouwen zal vast komen, maar wat mij betreft gaan we gewoon door met wat we al deden.

Gerrie Hempen: gebied Ruinerwold ligt er wel in. In het verleden erg bezig geweest juist geen beperkingen op te leggen qua ontwikkelingen. Verder wel kansen, marketingtechnisch.

Jan Bloemerts: Aansluitend op opmerking Gerrie ook vraag rond andere NP. Die zijn ook op zoek naar toekomst, organisatiestructuur.

Henk van Hooft: het is een advies met een voorzitter van naam. Zorgen erbij te zijn, niet op vooruitlopen, niet speculeren

Bert Hummelen: cie heeft getoetst aan criteria Nieuwe Stijl van standaard. Komen tot 4 gebieden zijn nog redelijk herkenbaar. Ons gebied is verhaal van NI, geeft ook diffuse begrenzing in ons gebied. Voelt nog bedacht. We worden genoemd. Daarnaast ook herkenbare identiteiten zoals de natuurgebieden? Of kunnen we middelen benutten juist voor herkenbare entiteiten. Niet zomaar opgeven daarvan. Straks niet zomaar opgaan in 'het grote niets'

Petra Ellens: worstel met status van het advies. is al lang discussie over financiën NP's Wat gebeurt met de rest. Moeten we een reactie geven?

Douwe Hoogland: wazigheid snap ik. Afwachten wat het Rijk ermee doet. Van belang om te weten wat minister ermee doet en waar de nadruk op wordt gelegd. Daarna verdere stappen bepalen.

Samenvatting/Afronding

Henk van Hooft: beleidsvoornemens die eraan verbonden worden, komen ongetwijfeld ergens terug. Persbericht WW is uitbundiger dan bewoording mail aan SG. Van belang dat we naar morgen kijken en niet naar gisteren. Veel functies in het gebied, van belang dat we met alle betrokkenen een goed gesprek hebben en niet gevoel dat top down er van alles opgelegd wordt. Opgave is om op goede moment te reageren. Reactie van minister is van belang, omdat die richtinggevend zal zijn.

Douwe Hoogland: opmerkingen zijn zeer herkenbaar. Als het om grenzen gaat, gaat iedereen gelijk denken: 'wat kan nog wel en wat niet'. Speelt vrijwel overal. Vraag ook hoe zich dit verhoudt tot NP NS en hoe gaan we daarmee om. Herkenbare vragen en zal deze ook stellen op 4 december. Begrenzing staat soms mooie ontwikkeling in de weg. Dat is absoluut niet de bedoeling. Op slot is niet de bedoeling en ook niet van NPNS.

Henk van Hooft: voorstel vanuit SNP positie omstreden, omdat uitgangspunt is dat alle gebieden hetzelfde ontwikkelperspectief moet krijgen. Dit leidt mogelijk tot wig tussen

**Nationaal Park
Drents-Friese Wold**

**Nationaal Park
Dwingelderveld**

Holtingerveld

bestaande parken omdat je onderscheid krijgt. Wij horen nu tot de geselecteerde groep, dus bijzonder positie, moeten we ons bewust van zijn. Niet de bedoeling actief de publiciteit te zoeken, wel adequaat reageren als erom gevraagd wordt

Vergadering stemt in met deze lijn.

9. Verslagen, mededelingen en ingekomen stukken

Verslagen: alle t.k.n.

Naar aanleiding van: Bert Hummelen: Aandachtspunt: onderzoek is nuttig, maar moet wel leiden tot vervolgacties. Vanuit stuurgroep graag scherp op zijn.

10. Mededelingen/diversen

Vergadervoorstel 2021

- 9 feb 16:00-18:00 uur
- 5 maart hele dag (gedeputeerden 9-12); onderwerp: Governance
- 14 juni 15:00-17:00 uur alternatief zoeken ivm VNG congres -> 25 juni 10:00-12:00
- 20 sept 16:00-18:00 uur
- 19 nov 13:00-15:00 uur

11. Rondvraag en Sluiting

Er wordt geen gebruik gemaakt van de rondvraag.

Allen worden bedankt voor de bijdrage en aanwezigheid.